

LONDONAS AVIŽIE

Nr. 1282.

11. jūnijā.

1971.

Iešanas apcietinājuma laikā mūsu drēbes bija nonākušas pilnīgi nelietojamā stāvoklī. Mūsu elkoņi un ceļgali rēgojās pa caurumiem, un arī citur tās bija galīgi saplīsušas. Sējam bija vecas pelēkas bikses vienos caurumos, un uz labā ceļgala bija apmēram 40 centimetru gaŗš perpendikulārs plīsums. Arī es biju stipri noplīsis, pie tā bija pierasts, un mēs šādam stāvoklim nekādu lielu vērību nepiegriezām, jo neko jau tur nevarējām grozīt. Kādreiz sēdējām viens otram iepretim, un Sēja, kā tas bieži notika, stāstīja man pieredzējumus no tā laika, kad viņš vēl bija ārlietu ministrs. Viņu kādreiz frakā bija pieņēmis Anglijas karalis. Minot vārdu fraka viņš piepeši uzleca kājās, brīdi kļuva domīgs un ar starojošu smaidu uzsauc man, pie kam ar roku uzsita uz kailā ceļa, kas spīdēja caur biksēm: «Skatieties, J. kungs, tā izskatās ārlietu ministrs!»

Viņa starojošā, laimīgā seja man vēl šodien ir labā atmiņā. Manā priekšā bija cilvēks, kas kā Diogēns mucā stāvēja pāri ikdienas lietām.

Kādā dienā mūsu iepazīšanās trešajā mēnesī Sējam bija jāsasaiņo viņa trūcīgās mantijas, un mēs atvadījāmies uz visiem laikiem. Atvadoties viņš man teica šādus vārdus:

«Ka mani notiesās uz ilgiem gadiem ar brīvības zaudēšanu, man ir pilnīgi skaidrs, un es droši vien šo laiku nepārdzīvošu, jo esmu jau par vecu. Jūs vēl esat jauns cilvēks, bez tam ārzemnieks, un kādreiz, kaut varbūt pēc 20 gadiem, redzēsīt savu dzimteni. Apsoliet man uzmeklēt manus tuvīniekus, par visām lietām manu sievu, un izstāstiet, ko jūs vēl atcerēsities par mani, katru sīkumu. Sveiciniet visus sirsnīgi no manis. Es varu būt mierīgs savā pārliecībā, ka mani bērni man vienmēr darīs godu.»

Vēlākajos gūstniecības gados es bieži apvaicājos par Sēju pie pārējiem ieslodzītajiem, kas nāca no citām nometnēm un cietumiem. Vienīgais, ko izzināju, ir tas, ka kāds bija viņu sastapis Maskavā 1947. gadā Krasnaja Presņa cietumnieku sadales vietā un atcerējās, ka Sēja notiesāts uz 25 gadiem spaidu darbu nometnē pēc padomju sodu likuma 58. pa-

Ludvigs Sēja atbrīvots no spaidu darbu nometnes vecuma dēļ sakarā ar 1954. gada daļējo amnestiju un piecdesmito gadu beigās viņam atļauts atgriezties Latvijā. Viņš miris 1962. gada 20. februārī. Viņa kolēģa — bijušais Latvijas sūtniecības Lietuvā pirmais sekretārs Nikolajs Āboltiņš izcilajam latviešu diplomātam veltījis šādus piemiņas vārdus (Laiks, 21.4.1962.): «Ludvigs Sēja apglabāts š.g. 23. februārī Rīgā, Meža kapos, pavisam tuvu Zigfrīda Meierovica kapam, turpat — uz otra uzkalniņa.

Dziļi ūdeņi ir klusi — un tāds bija Ludvigs Sēja: neuzkrietoša, bet liela personība. Vadītājas iestādes un personas parādīja savu novērtējumu, nepārtraukti uzticēdamas viņam augstus diplomātiskus postenus. Kad Lietuvā pienāca kritiskie notikumi, tad Kauņā pie Latvijas pilnvarotā ministra Ludviga Sējas durvīm kavējās vairāk ārvalstu pārstāvju mašīnu nekā pie diplomātiskā korpusa vecākā mājas.

Vašingtonā Ludvigs Sēja bija pazīstams kā perfekts džentlmenis un diplomāts ar nevainojamu takti. Kauņā viņš bija ļoti iemīļots kā īsts un sirsnīgs draugs, kas pazina un cienīja mūsu vecākās brāļu tautas cildeno garu un diženo vēsturi. Mūžībā Ludvigs Sēja ieiet mocēkļa zīmē. Bez vainas viņam atņēma visu, kas cilvēkam dārgs, un turēja līdz pēdējam brīdim padotu dvēseles mokām, ko viņš panesa ar vīra un tautas varoņa stāju.

Bēpu diena bija saulaina. Meža kapu kapliča bija izpuškota eglītēm, dega daudz baltu sveču. Spēlēja čello, dziedāja Erna Travīņa, nolasīja Ludviga Sējas uzrakstīto pēdējo sveicienu viņa sirsnīgi mīļotai sievai — visa mūža draugam tālā svešumā. Kāds draugs nolika baltu ziedu vainagu no viņa ģimenes, lieliem un maziem. Sirsnīgos vārdos atvadījās pārstāvji no visiem Ludviga Sējas dzīves posmiem.

Ir pabeidzis savas šīs zemes gaitas liels un cildens Latvijas brīvības laikmeta darbinieks. Meža kapu priedes šalc savu mūžīgo šalkoņu pār jauno kapa kopiju. Dzimtenes smiltis ir vieglas.»

Aicinājums talkā

LATVIEŠU VALODAS MATERIĀLU VĀKŠANAS LIETĀ

Ši raksta autoram ne viens vien interents ir apjautājies, vai personas arī bez speciālas filologa izglītības nevarētu kaut ko vērtīgu padarīt valodniecības laukā. Uz to var atbildēt, ka tas it labi iespējams, piemēram, šāds nozīmīgs darbs varētu būt — uzrakstīt, kaut vienkāršiem vārdiem un izteicieniem, kādas ziņas par māju vārdiem apvidū, kas rakstītajam labi pazīstams, piemēram, pašu pagastā.

Proti, iepazīšanās ar Latvijas vietu vārdu jau publicētajiem krājumiem rāda, ka daudzos novados vecajām zemnieku mājām ir (vai ir bijuši) ne tikai viens, bet divi vai pat trīs nosaukumi.

Latvijas vietu vārdu pētīšanā būtu nozīmīgas ziņas, kur un it īpaši — kā pēc šādi divkārsi māju vārdi radušies (piemēram, kā ielamājumi, pārdēvējumi nepieklājīgu nosaukumu vietā u.t.t.) Ja būtu iespējams, kaut arī tikai apmēram, piemēram, gadu desmitu vai pat lielāku laika posmu robežās, atzīmēt arī laiku, kad kāds jaunāks māju vārds novadā sācis kļūt pazīstams un ieviesties lietošanā, arī šādas ziņas būtu vērtīgas.

Līdz šim savākts arī ļoti maz ziņu, kāpēc kuŗai jaunsaimniecībai, kas tika uzcelta Latvijas neatkarības gados, dots tāds vai citāds vārds (piemēram, pēc kāda literāra darba, pēc vietas dabā, vienkārši sadomāts, citu personu ieteikts u.t.t.). Arī šādas ziņas valodas un kultūrvēstures pētniekiem var būt ļoti noderīgas.

Interesenti šādas viņu uzrakstītas ziņas (ar atļauju tās sakārtot un kopā ar citām vēlāk publicēt kādā valodnieku izdevumā) var nosūtīt vai nu šo rindu autoram (Blidvādērsvāgen 4 L, 8 tr., S-222 28 Lund, Sweden), vai arī stud. phil. Andrejam Kubuliņam (Hans-Sachs-Gasse 1, 85 Nürnberg, W. Germany). Dažādu nešķaidrību gadījumā, vēloties iegūt kādas papildziņas, der sazināties ar šo rindu autoru.

Kārlis Draviņš.

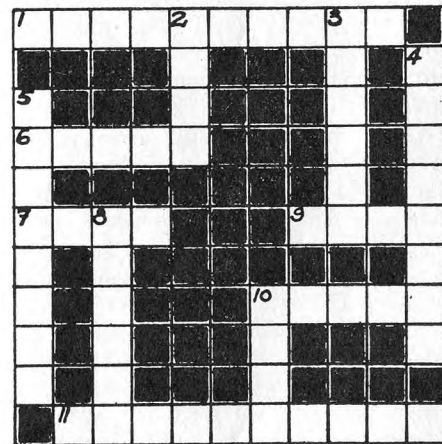
atbilde, ka arī tad tikšanās ar premjeru pārredzamā nākotnē nebūšot iespējama.

JAUNAS PROPAGANDAS APLOKSNES

Latviešu informācijas dienests Bostonā izdevis divas jaunas propagandas aploksnas. Vienu veltīta latviešu kaŗavīram, otra dzejniekam Viktoram Kalniņam, kas izcieš 10 gadu ieslodzījumu padomju spaidu darbu nometnē Potmā. Uz aploksnēm teksts angļu valodā. Aploksnis pret ziedojumiem pieprasāmas: O. Akmentīšs, P.O. Box 48, Dorchester, Mass. 02122, U.S.A.

Krustvārdu mikla

Nr. 53.

Līmeniski: 1. Katoļu mācītājs. 6. Alga. 7. Spoks. 9. Sievietes vārds. 10. Bradā. 11. Bajāra sieva.

Stateniski: 2. Pārklājs. 3. Vīrieša vārds. 4. Pajumte. 5. Kalpotāja. 8. Vaŗlāvji. 10. Sēne.

KRUSTVĀRDU MIKLAS Nr. 52

ATRISINĀJUMS

Līmeniski: 1. Ģeometrija. 6. Urķis. 7. Aida. 9. Zeķe. 10. Skoti. 11. Karikatūra.

Stateniski: 2. Erss. 3. Jērene. 4. Sapieris. 5. Kukaŗiņa. 8. Dālija. 10. Sula.